

מעדני אשר

גיליון ת"ג
(שנה ט')
פרשת בחוקותי תשע"ב

י"ל ע"י
מכון "מעדני אשר"

הודעה משמחת

אפשר לשמוע טיעורים מ"מעדני אשר" ע"י מערכת קול הלשון 03-6171111
לאידיש 12-311 ללשון הקודש: 111-47

האם באילני סרק לעתיד יצטרכו להמתין ג' שנים לערלה כדי שיהא מותר לאכול מהפירות?

הנה בשו"ת עמק הלכה חלק א' סימן ס"ט נסתפק מה יהיה דין הפירות הללו לענין ערלה ונטע רבעי, מי נימא דכיון דאיסור ערלה הוא רק בג' שנים הראשונים לנטיעתן ואילנות אלו הרי הם זקנים יותר על כן לית בהו דין ערלה, וכמו באילן פרי שנטעו ולא גדל בג' שנים הראשונים שום פרי דבודאי ליכא בשנים הבאות דין ערלה גביה, והוא הדין באילני סרק, או נימא דשאני אילן פרי שלא גדל עליו פירות דעכ"פ היה ראוי שיטענו עליו פירות, וע"כ כיון שהמתין ג' שנים ראשונים שוב אין לו להמתין יותר, אבל אילן סרק שלא היה ראוי לטעון פירות, ועל כן יש לומר דרק מעת שהתחילו להוציא פירות מחוייב להמתין ג' שנים.

וכותב: דדבר זה תליא בטעם איסור הערלה, דהנה הרא"ה בספר החינוך מצוה רמ"ז כתב בשם הרמב"ן בטעם איסור הערלה, כדי שלא להנות משום דבר טרם שנקרב ממנו הראשית להש"י ובג' שנים הראשונים אין הפירות ראויין להקריב ע"כ בהכרח להמתין עד שנה הרביעית ויהיה פרוי קודש הלולים ואחר כך נאכל הפירות, והמצוה הזאת דומה לביכורים, נמצא לפי"ז דכל איסור הערלה הוא משום מצות רבעי, ועוד הביא שם טעם שני לאיסור הערלה, משום דהפירות שצומחין בתחילת נטיעת האילן עד שנה הרביעית שהוא רב הליחות מזיק מאד לגוף כגד שאין לו סנפיר וקשקשת וע"כ אסרה תורה לאכלם, והנה לטעם השני דאיסור ערלה הוא משום סכנה שמזיק לגוף מפני רב הליחות שבו, פשוט וברור דזה רק בנטע אילן מחדש דמרוכ רכותו יש בו רב הליחות, אבל אילן זקן שהתחיל להוציא פירות בודאי דליכא משום סכנה דכיון דהוא זקן אין בו רוב הליחות ואינו מזיק לגוף, וממילא דלטעם זה לא יהיה דין ערלה על הפירות שיוציאו האילני סרק לעתיד לבוא, אך לטעם הראשון דאיסור ערלה הוא משום מצות רבעי כדי שלא נהנה משום דבר טרם שנקרב הראשית להש"י, א"כ בודאי דגם באילני סרק לעתיד לבא יהיה נוהג בו מצות רבעי, ואפשר דגם איסור ערלה יהיה נוהג משום דהפירות של ג' שנים הראשונים יהיה גם אז אינן ראויין להקריב ובהכרח להמתין עד שנה הרביעית, ונמצא דספק תליא בשני הטעמים הנ"ל, ע"ש מה שהארך עוד.

מדוע מותר להשחית אילני סרק הרי הם עתידין לתת פירות? בפרשתן כ"ו ד' ועץ השדה יתן פרוי.

פירש רש"י הן אילני סרק, ועתידין לעשות פירות.

יש להקשות: כיון דעתידין אילני סרק לעשות פירות, א"כ מדוע כתוב בתורה פרשת שופטים כ"ו ד' דרק עץ אשר תדע כי לא עץ מאכל הוא, אותו תשחית, הרי כיון שאף אילני סרק עתידין לעשות פירות, א"כ שיהא איסור אף באילני סרק, מחשש מהרה שמא יבנה בית המקדש והאילני סרק יהיו אילני פירות, כקמשה בשו"ת חדות יעקב מהדורא תנינא סימן ק"ט.

ומתיר: דלעתיד לבא שכל העצים יעשו פרי, יהיה רשאי לקוץ לצורך אפיה ובישול ועצי מערכה דלא שייך כי ממנו תאכל, דאז מכל אילנות תאכל, כך תירץ בשו"ת חדות יעקב מהדורא תנינא סימן ק"ט.

אולם בלחמי תודה כתובות ק"ב ע"א פירש הפוסק "אז ירננו כל עצי היער" שהאילנות ישמחו משום דיהיה אסור לקוצצם דיעשו פרי, ולאפיה לא יוצרך דעתידה ארץ ישראל שתוציא גליסקאות. **ותמה עליו בחדות יעקב הנ"ל:** דמניין יהיה לעצי המערכה וכן לבישול, וגם לדבריו גם עתה יהא איסור משום מהרה יבנה בית המקדש, ומיסתברא דאז יהיה שרי כל עץ לקוץ שלא שייך ממנו תאכל, ואפשר כיון שהתירה התורה בפירוש לא אסרו משום מהרה יבנה בית המקדש.

ובספר ברכת השם בהוספות סימן י"ט כתב דאע"פ שכתבו הפוסקים דאסור לקוץ נטיעה שעדיין אינה מוציאה פירות ואפילו הרוב שאינו מביא פירות רק לאחר שבעים שנה, מ"מ יש לומר דהיינו משום דבטבעם סרק אין להם כעת טבע להוציא פירות אלא לעתיד לבא יחדש בהם הקב"ה כה הולדת ועל כן אין בהם כעת איסור קציצה.

ובפסקי תוספת פסחים סימן קל"ב כתב דהקוצץ אילני סרק אינו רואה סימן ברכה: וקשה מדוע הרי בתורה כתוב שאין איסור, אלא כיון דכתוב בפרשתן שעתידין אילני סרק להוציא פירות, א"כ הויא נמי עץ פרי לכן אינו רואה סימן ברכה, כך כתב בשו"ת תשובות והנהגות חלק ב' סימן תשכ"ח בסופו, ועיין בשו"ת תורת חיים להגאון רבי יוסף חיים זונפלד זצ"ל סימן ע"ט שדן מדוע הפוסקים לא הביאו את הפסקי תוס' להלכה שהקוצץ אילני סרק אינו רואה סימן ברכה.

ברכת מזל טוב

לידידינו הרב אהרן הופמן שליט"א

ירושלים

לרגל שמחת הולדת נכדתו הבכורה

בת לבנו הרב יעקב שליט"א

יהא רעוא שיזכה לרוות נחת דקדושה

מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

המברכים בידינו

אלה צבי גוטמן ירושלים

ישראל נ גוטמן ירושלים

גליון זה נודב

ע"י ידידינו

הרה"ג אהרן ישע"י שפיצר שליט"א

יוניאן סיטי

לרגל שמחת הולדת נכדתו תחי'

בת לבנו

הרה"ג אליהו יוסף שפיצר שליט"א

קרית צאנז נתניה

יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות

ירוח נחת מכל יוצאי חלציו

ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו

הרה"ג אפרים שוורץ שליט"א

ירושלים

לרגל שמחת היכנס בנו

כמר יקותיאל יהודה נ"י

בבריתו של אברהם אבינו

יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות

ירוח נחת מכל יוצאי חלציו

ויצליח בכל אשר יפנה

אדם שעשה תמורה בשבת האם חל התמורה?

בפרשתן כ"ז י' לא יחליפנו ולא ימיר אותו וגו' ואם המיר ימיר וגו' והיה הוא ותמורתו קודש.

הנה איתא בתוספתא פרק א' דתמורה, וכן פסק הרמב"ם הלכות תמורה פרק א' הלכה א' הממיר אפילו בשבת הרי זה מומר וסופג את הארבעים.

יש להקשות: מה החידוש שאפילו בשבת חל התמורה, מדוע יש צד לומר שלא יחול התמורה בשבת, כך מקשה הפרי מגדים בפרשתן בספרו תיבת גמא, וכן במנחת חינוך מצוה ש"ג בסופו, וכן בטל תורה תמורה ב' ע"ב, וכן בגליוני הש"ס ביצה ל"ז ע"ב, וכן בשו"ת מנחת יצחק חלק ב' סימן קל"ג, ובספר טעמא דקרא להגר"ח קניבסקי שליט"א.

איכא כמה תרוצים:

א. ע"פ מה דאיתא בגמ' תמורה ד' ע"ב אמר רבא כל מילתא דאמר רחמנא לא תיעבד, אי עביד לא מהני מעשיו, ובגמ' כתובות פ"א ע"ב משמע שאף כשעובר על איסור דרבנן נמי לא מהני מעשיו, א"כ כיון דקמ"ל אור"ח סימן של"ט ס"ק ד' ומקורו במשנה ביצה ל"ז ע"ב דאין מקדישין בשבת, הו"א אמינא דכיון שעבר אמימרא דרבנן שהקדיש בשבת כשעשה תמורה את הבהמה השנייה דלא מהני ולא חל התמורה, קמ"ל דמהני, כך כתב בפרי מגדים בספרו תיבת גמא פרשת בחקותי.

ובטעם הדבר דלא אמרינן כאן אי עביד לא מהני:

האחד משום דתמורה גופיה עבירה היא כמו שכתוב בפרשתן ואפילו הכי חל משום גזירת הכתוב, לכן גם איסור אחר אינו מונע החלות, לכן מהני, כך כתב בגליוני הש"ס ביצה ל"ז ע"ב.

השני ע"פ מה שכתבו הפוסקים ש"ך חו"מ סימן ר"ח דבאיסור התלוי בזמן לא אמרינן אי עביד לא מהני, ויש ראייה לזה מהא דאמרינן בגמ' ב"מ ט' ע"א דהגביה ארנקי בשבת קנה, חזינן דלא אמרינן אי עביד לא מהני כיון דהו"א איסור התלוי בזמן, עיין מלא הרועים שם בב"מ וכן יש ראייה מהא דאיתא במשנה חולין י"ד ע"א השוחט בשבת שחיטתו כשירה, חזינן דלא אמרינן אי עביד לא מהני כיון דהו"א איסור התלוי בזמן.

ב. ע"פ מה שכתב הצ"ח פסחים צ"ז ע"מ ב' על מה שכתב הרמב"ם פרק י"ג מתמורה הלכה א' תמורת הפסח אם המיר בה קודם חצות י"ד אין תמורתו קריבה, ואם המיר בה אחר חצות הרי התמורה עצמה תקרב שלמים, וכתב דסברת שיטת הרמב"ם דהפסח קודם חצות אינו ראוי להקרבה כלל, וסובר רבינו שאם המיר בקרבן בשעה שאין אותו קרבן ראוי להקרבה כלל לא נתפס על התמורה קדושת הגוף כלל, וכתב הצ"ח ודע דאף שביארתי טעמו של רבינו שכיון שאין הקרבן ראוי באותה שעה להקרבה אין בו כח להתפיס בתמורה קדושת הגוף, מ"מ המימר בשבת התמורה קריבה, דהקרבתו ראוי מצד עצמו להקרבה אלא שאיסור שבת רביע עליו, ואם שגג ושחט והקריב בשבת הקרבן כשר, ועיין בגמ' ביצה כ' ע"ב בכבשי עצרת ששחטן שלא לשמן או לפני זמנן וכו', דקאמר שם ואם היתה שבת ואם זרק הורצה, לפי הנ"ל אתי שפיר מה הרבותא דהו"א כיון שאינו ראוי להקרבה אין חל התמורה קמ"ל דכיון שרק איסור רביע עליו מהני התמורה,

אין תירוצי בשו"ת חדות יעקב אה"ע סימן ל"א אה"ע חמדה בפרשת בחקותי, העיר על זה עיי"ש.

ג. יש לומר דהא תמורה לאו שאין בו מעשה אלא דאמרינן בגמ' תמורה ד' ע"א דבדבורא קעביד מעשה, והרמב"ם בהלכות תמורה כתב דהלכה למשה מסיני דבתמורה לוקה, ובלחם משנה שם כתב דטעמו של הרמב"ם דדוקא בחסמה בקול אמרינן האי סברא דבדיבורא איתעביד מעשה כיון דמשכחת לה בשום פעם בזה הענין מעשה כגון שחסמה בידים, אבל בתמורה דלא משכחת לה מעשה כלל בשום פעם לא מהני הא דבדיבורא איתעביד מעשה, אמנם גם אם נימא כסברת המשנה למלך הנ"ל מכל מקום להסוברים דנדר בכתב מהני וה"ה הקדש בכתב שפיר אמרינן בתמורה הא דבדיבורא איתעביד מעשה כיון דמשכחת ליה בכתב דהו"א מעשה עיין

שו"ת חתם סופר יור"ד סימן רכ"ז שהעיר בענין זה אמנם לפי זה יש לומר דדוקא בחול לקי על תמורה אף שהמיר בפיו כיון דמשכחת מעשה כתב דאז בודאי לוקה לכך גם בהמיר בפיה לקי משום דבדיבורא איתעביד מעשה, אבל בהמיר בשבת יש סברא דלא לקי, דאין לומר דמשכחת לה מעשה בכותב, דהא אדרבה בשבת אם היה כותב דבר התמורה בודאי דלא היה לוקה על התמורה דחייבי מיתות שוגגין פטורין, לכך קמ"ל בתוספתא דגם בשבת לוקה, כיון דע"כ פ' משכחת לה מעשה בכתב בחול שאז ילקה על התמורה על כן גם בשבת חשוב מעשה או משום דאפשר שיכתוב בשמאל דלענין שבת פטור דהו"א כלאחר יד ומעשה הו"א לענין תמורה, כך תירץ בטל תורה ב' ע"ב להגאון רבי מאיר אריק.

מדוע היה צריך את הברכה של אוכל קמעה ומתברך במעיו

כיון שהיה די תבואה?

בפרשתן כ"ז ה' ואכלתם לחמכם לשובע וישבתם לבטח בארצכם.

הנה בשו"ת כתב סופר אורח חיים סימן ל' הקשה למה לנו ברכה זו דאוכל קמעה ומתברך במעיו, כיון שיש מאכל ומשתה די והותר.

ותירץ: ע"פ מה שאמרו במסכת אבות כך דרכה של תורה פת במלח תאכל, ומסיים אם אתה עושה כן אשריך בעולם הזה, ונ"ל כי כך המדה וכך דרכה של תורה שיצמצם באכילה ושתיה ולא יאכל רק מה שמוכרח לאכול שאי אפשר בלאו הכי, ורבינו הקדוש זקף עשר אצבעותיו שלא נהנה מעולם הזה באצבע קטנה כמבואר בגמ' כתובות ק"ד ע"א והטעם כי ע"י הרוב אכילה ושתיה מתוספים התאוות, ואין מבעט אלא מרוב אכילה ושתיה לכן יצמצם כל האפשר כל אחד לפי כחו ואפשרותו, ואמרו כך דרכה של תורה מי שרוצה להליך בה תמיד, פת במלח תאכל לא אמרינן אכול ושתה, דאין כל הכחות שוות, ואי אפשר לכל אחד לחיות בפת במלח ומים במשורה, אבל יהיה רצונו כשיעזרהו ה' ויוסיף לו כח ועצמה שלא יאכל רק פת במלח וכו' ולכן דייקו ואמרו פת במלח תאכל לעתיד כשיהיה אפשר, ואמר אם אתה עושה כן היינו מי שאין לו אלא פת במלח וכו' אנוס הוא בדבר אבל גם בשיש לו לא יאכל יותר והיינו אם אתה מרצונך עושה כן, ואני מוסיף ע"פ שאמרו ז"ל אינו דומה מי שיש לו פת בסלו לאין לו, וכך היא המדה ה' נותן לו בשפע ותל' ברצונו אם למעט או להרבות באכילה ושת' וכשמדעתו ורצונו מקדש עצמו במותר לו לא יקשה עליו המניעה כי בכל עת שירצה הרי לפניו בריבוי למלאות מאווי נפשו, והיינו אם אתה עושה כן מרצונך הטוב אשריך בעה"ז כי אין מחסור ליראוי ותל' ברצונו שרוצה לקמץ ולמעט בתענוגים כדי שלא ינטה ע"י רוב אכילה ושת' מדרך החיים ויפסיד קורת רוח של עה"ב, ועי"ז וטוב לך לעה"ב ואומר מעתה כי הבטיח לנו ה' בפ' בחקותי תלכו וכו' יתן לנו הכל בריבוי ובשפע כדי שלא יחסור לנו דבר, ואמר הגם שאני נותן הכל בריבוי ואכלתם לשובע עצה טובה קמ"ל שישמרו עצמם ולא יאכלו רק הצורך יותר לחמכם לשובע וע"פ דברי חז"ל אוכל קמעה מתברך במעיו גם זו ברכה שלא יצטרכו לאכול לחם הרבה דריבוי מאכלים הגסים מגשימים ומוסיפים התאוה ואמר וישבתם לבטח בארצכם, ואלו כן עשו לא היו מבעטים ולא שכחו את ה' וישמן ישורון ויבעט וקרא צוח כמראיתם וישבעו שבעו וירם לבם ע"כ שכחוני, אבל כשיאכלו רק לחמם לשובע לא היו שוכחים את ה' וישבו לבטח בארצם.

מעדני אשר: נראה עוד סיבה שאע"פ שיש שפע טוב לברכה שיאכל מעט ע"פ מה שכתב הרמב"ם הלכות דעות פרק ד' הלכה ט"ו ורוב החללים שבאים על האדם אינם אלא או מפני מאכלים רעים, או מפני שהוא ממלא בטנו ואוכל אכילה גסה אפילו ממאכלים טובים, הוא ששלמה אמר בחכמתו "שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו" כלומר שומר פיו מלאכול מאכל רע או מלשבוץ ולשונו מלדבר אלא בצרכיו.

איך מותר לאכול אכילה כדי שביעה
הרי איתא בגמ' שזה סכנה לאכול כדי שביעה?
בפרשתן כ"ו ה' ואכלתם לחמכם לשובע וישבתם לבטח בארצכם.

האם בירושלים יש איסור להלין מת
אפילו באופן שזה כרוך בפקוח נפש?
בפרשתן כ"ו כ"ה ושלחתי דבר בתוכם ונתתם ביד אויב.

יש להקשות: איך מותר לאכול אכילה כדי שביעה, הרי איתא בגמ' גיטין ע"א א' אכול שליש ושתה שליש והנח שליש שאם תכעס תעמוד על מלואו, א"כ איך כתוב בתורה שמותר לאכול כדי שובע, כך מקשה בפנים יפות, וכן בתפארת יהונתן, וכן בדגל מחנה אפרים, וכן באור החיים הקדוש.

איכא כמה תרוצים:

א. ע"ד ששמעתי בשם דודי הגאון יעקב הלוי מגלוגא ז"ל שפירש בפסוק דברים ה' י' "ואכלת ושבעת וברכת את ה' אליהך על הארץ הטובה אשר נתן לך" מפני שאחז"ל גיטין ע"א א' אכול שליש ושתה שליש והנח שליש שאם תכעס תעמוד על מלואו, ואיתא בגמ' נדרים כ"ב ע"א עולא במיסקיה לארעא דישראל איתלו ליה תרין בני חוזאי בהדיה, קם חד שחטיה לחבריה, קא תמה רבי יוחנן מכדי כתיב ונתן ה' לך שם לב רגז בבבל כתיב, א"כ איך יכול להיות שקרה כזה מקרה א"ל ההוא שעתא עוד לא עברו הירדן והוא עוד חוץ לארץ והיינו דאמר ברכות מ"ט ב' ואכלת ושבעת שיכול לאכול כדי שביעה, מפני שבטוח הוא שלא יבוא לידי כעס, בארץ הטובה, ולא בחוץ לארץ שצריך להיחשש שיש כעס, וכן יש לפרש כאן ואכלתם לחמכם לשובע, שיאכלו כדי שביעה משום דוישבתם לבטח עליה בלא כעס ומחלוקת, כך תירץ בפנים יפות בפרשתן, וכן בתפארת יהונתן, וכן באור החיים הקדוש.

יש להקשות: הרי פיקוח נפש דוחה כל התורה, ואיך יכול להיות שיש איסור להלין את המת בירושלים אף בזמן מלחמה כשיש סכנת נפשות, כך מקשה במלא העומר להגאון אריה לייב צינץ זצ"ל אב"ד פלאצק איכה א' י"ט, וכן הגר"ח קניבסקי שליט"א בספרו טעמא דקרא בפרשתן, וכן באילת השחר בפרשתן, וכן בספר טעם ודעת בפרשתן.

איכא כמה תרוצים:

א. הם יעשו עצמם כאילו שרוצים להשלים ובפרט כשידעו שיש סיבה שצריכים לצאת ואז לא יחששו לצאת מירושלים, וכמו שכתוב איכה א' י"ט קראתי למאִהְבֵי הַמָּה רְמוּנִי, ולכן לא היה כאן חשש של פיקוח נפש, כך תירץ במלא העומר להגאון אריה לייב צינץ זצ"ל אב"ד פלאצק איכה א' י"ט.
ב. קאי על ימי נבוכדנצר שלא היו הורגים את היוצאים רק נוטלין אותן לבבל ומפורש בירמיה ל"ה היוצא אל הכשדים וחיה והיתה לו נפשו לשלל, ומסתמא בחרו היוצא את המת אנשים חלשים שבלאו הכי אין יכולים להלחם, וזה מוכרח גם כן שאם היו הורגים אותם, א"כ בלאו הכי לא יקברו את המת ולמה הוציאוהו, כך תירץ הגר"ח קניבסקי שליט"א בספרו טעמא דקרא בפרשתן,
והנה דבר זה שאין מלינים את המת בירושלים מבואר נמי בגמ' ב"ק פ"ב ע"ב ואיתא בגמ' דזה גמרא ופירש רש"י מסורת היא בידינו ואין טעם לדבר.
ובשו"ת רדב"ז חלק ב' סימן תרל"ג כתב דהטעם שאין מלינין בה את המת, מפני הטומאה.

יש להקשות: מאי איריא ירושלים, והרי הלכה רווחת שאסור להלין את המת והמלין את מתו עובר בלאו שנאמר כדאיתא בגמ' סנהדרין מ"ו ע"ב א"כ מדוע כתוב בגמ' שרק בירושלים יש איסור להלין את המת, כך מקשה בשיטה מקובצת ב"ק ע"ב, וכן בערוך לנר סנהדרין מ"ו ע"ב, וכן בדברי שאול הלכות אבילות ע"מ ש"ג, וכן בשו"ת דובב משרים חלק א' סימן ק"ב בד"ה ובגב.

איכא כמה תרוצים:

א. שמא יש לומר דבירושלים אין מלינין ואפילו לכבודו, דאלו בעלמא לכבודו מותר להלין את המת, כך תירץ בשיטה מקובצת ב"ק פ"ב ע"ב, וכן בערוך לנר סנהדרין מ"ו ע"ב, וכן בים של שלמה ב"ק פרק ז'.
ב. בסתם מתים אין האיסור של לא תלין רק אם מלין כל הלילה, אבל אם מלין רק לקצת זמן אין איסור, אבל בירושלים אין מלינין אפילו למקצת זמן, כך תירץ בשו"ת דובב משרים חלק א' סימן ק"ב, וכן בשו"ת עמודי אש סימן ט"ט, ועיין שם שהביאו שהרבה פוסקים שחולקים על זה וסבירא להו שאף בשאר מקומות אסור להלין את המת אפילו קצת.

משיב כהלכה

מחור זה נודב ותשך ע"י הידיעה הרב מרדכי זסקינד הגר שליט"א בחקלק

- 1 | **חידוש הנוודע ביהודה.** הנה הנוודע ביהודה וארץ מנהרין כ"ח כתב שלבעל ברית מילה בבין המצרים ביום ראשון אין היתר להסתפר כבר ביום שיש, וחלוק ממש"כ הרמ"א לגבי ל"ג בעומר כשחל ביום ראשון שאז מסתפר ביום שיש, וכי כמה חילוקים, ובעיקר כי שם שבל"ג בעומר יכול להסתפר בלילה וממילא זה בוין לשבת, שיהיה מסופר במוצ"ש ולא בשבת, משא"כ בבין המצרים ברור שמותר לו רק בבוקר קודם חברית וממילא אין כאן בוין לשבת, שאף במוצ"ש אסור, וצ"ע שהרמ"א הרי שיטתו כי אף בל"ג בעומר שלא יסתפר בלילה אלא ביום, אי"כ צ"ע על עיקר חילוק של הנו"ב.
- 2 | **אם בחוקתי תלכו שתהיו עמלים בתורה,** ואם לא תשמעו לי להיות עמלים בתורה ורש"י והמקור מנח"א, א. האם הולמד ללא עמל התורה נאמר עליו ותלמוד תורה כנגד כולם. ב. האם הולמד תורה ללא עמל נחשב שהוא מבטל תורה. ג. ואם נאמר שלא נחשב כמבטל תורה, א"כ איך אפשר לומר שזה שלומדים ללא עמל זה לומר כבר סיבה להביא את הקלות על בני ישראל.
- 3 | **גר שנתגייר כקטן שנוול.** במשך חכמה פירש ואיתן כתב שהמקור לכלל שגר שנתגייר כקטן שנוול הוא ממתן תורה, שהרי במתן תורה קבלו את כל המצוות, והרי מסתמא היו שהיו נשואים לקרובותיהם ואיך היה מותר להם לשוב לבתיהם וזה רק מצד שגר שנתגייר כקטן שנוול. וצ"ע על דבריו מפסוק מפורש שכחוב וישמע משה את העם בכה למשפחותיו ובגמ' יומא ע"א א' על עסקי משפחות שנאסרו להם עריות, ולפי"ד המשך חכמה על מה היה להם לבכות, הרי היו מותרים בכל העריות כי גר שנתגייר כקטן שנוול.

1. כל תשובה כנונה, אפילו לשאלה אחת חובה את השולח להיכנס להגדרה על סך 1000 ₪.
2. כל תשובה כנונה על כל שאלה, יהיה זכות נופת להשתתף בהגדרה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכויי בהגדרה.
3. כל חודש, בראש חודש תישך הגדרה בין כל השולחים, הזוכה יבדוק תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
4. ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
5. שימו לב: קבלת התשובות יהיה אך ורק לפקט משרכת משיב כהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com נא לציין שם ולטפן על התשובות.
6. **אנא חזרים ומבקשים, השולחים בכתב יד, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפקט.**
לברורים ופרטים נוספים בטלפון 0573154010

השבוע ההגדרה התקיים ברי"ח ביום שלישי נא להודרו לשלוח עד יום שלישי בשעה 13:00 בצהריים.

כללי
השתתפות

